

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevaan uuteen lainsäädäntöön ja hyvinvointialueiden perustamiseen valmistautuminen

356/00.04.00/2021

KH 15.03.2021 § 70

Valmistelija Kaupunginsihteeri

Hämeen liitto on lähettänyt 16.2.2021 jäsenkunnille, sote-kuntayhtymille ja pelastuslaitokselle seuraavan kirjeen:

”Päätöspyyntö hallituksen esityksen HE 241/2020 vp mukaisten hyvinvointialueiden perustamiseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistukseen liittyvän esivalmistelun käynnistämisestä Kanta-Hämeessä, esivalmistelua toimeenpanevan alueellisen valmistelutyöryhmän jäsenen ja varajäsenen nimeämisestä sekä valmistelutyön ohjauksesta ennen hyvinvointialueiden toiminnan aloittamiseen liittyvien lakien voimaantuloa

Tausta

Suomen hallitus on antanut esityksen eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi 8. joulukuuta 2020. Sote-uudistuksen lait ovat parhaillaan eduskunnan käsittelyssä.

Hyvinvointialueesta annettavan lain 2 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä perustetaan hallituksen esityksen mukaan 1 päivänä heinäkuuta 2021. Tämän ajankohdan ja vuoden 2022 alun välisenä aikana hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttäisi aloitusvaiheessa lain 6 §:ssä tarkoitettu *väliaikainen valmistelutoimielin*. Väliaikaisen toimielimen tehtävänä olisi johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua siihen saakka, kunnes vaaleilla valittu aluevaltuusto 1.3.2022 aloittaisi tehtävässään. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tulisi noin seitsemässä kuukaudessa valmistella lakiesityksen mukaiset selvitykset liittyen mm. omaisuuteen, sopimuksiin sekä henkilöstön siirtoihin, osallistua aluevaalien järjestämiseen sekä valmistella hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat. Valmisteluaika ja siirtymä hyvinvointialueelle jäisi näin ollen hyvin lyhyeksi.

Hallituksen lakiesityksen mukaisesti hyvinvointialueen kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden,

sairaanhoidopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen on sovittava välittömästi yllä mainitun lain voimaan tultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomaisen asettaa valmistelutoimielimen. Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta.

Hallituksen esityksen aikataulu huomioiden Kanta-Hämeessä on huolehdittava siitä, että tarvittaessa väliaikainen valmistelutoimielin voi aloittaa työnsä ripeästi ja siirtymä hyvinvointialueelle on mahdollisimman hallittu. Hallituksen esityksen ollessa eduskuntakäsittelyssä on siirrytty niin sanot-tuun toimeenpanon esivalmisteluvaiheeseen, jossa voidaan, osapuolten näin päättäessä, edistää ennakollisesti hallittua siirtymää hyvinvointialueelle. Esivalmisteluvaiheen eli kevään 2021 tavoitteena tulisi olla se, että lainsäädännön voimaantultua Kanta-Hämeen hyvinvointialueen väliaikainen valmistelu voidaan aloittaa viipymättä. Tämä tarkoittaa kykyä ennakointiin ja suunnitteluun jo ennen lakien voimaantuloa.

Tehtävät esivalmisteluvaiheessa

Esivalmisteluvaiheessa tehtävä valmistelu tarkoittaa riittävällä tarkkuudella laadittavaa suunnitelmaa siitä välttämättömästä väliaikaisvalmistelusta, joka on toteutettava hyvinvointialueelle siirryttäessä. Tätä varten on arvioitava kuhunkin väliaikaisvalmistelun osa-alueeseen liittyvä työmäärä ja toteutustapa sekä liittymäpinnat muihin väliaikaishallintoon tai muutosprosessiin liittyviin kokonaisuuksiin.

Väliaikaisvalmistelu on toteutettava nopeassa aikataulussa. Voimaantulon mukaisesti väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävänä on yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle:

- 1) selvittää hyvinvointialueille siirtyvä henkilöstö ja valmistella aluevaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi;
- 2) osallistua hyvinvointialueelle siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen;
- 3) osallistua hyvinvointialueelle siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen;
- 4) osallistua hyvinvointialueelle siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien ja ratkaisujen selvittämiseen;
- 5) valmistella hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämistä sekä tilintarkastajan valintaa;
- 6) päättää hyvinvointialueen vuosien 2021 ja 2022 talousarviosta;

7) osallistua ensimmäisten aluevaalien järjestämiseen

8) valmistella muut hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat.

Edellä kuvattujen tehtävien toteutussuunnitelman lisäksi esivalmisteluvaiheessa valmisteltavaan suunnitelmaan on sisällytettävä ehdotus väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja ohjauksesta sekä ehdotus väliaikaisen valmistelutoimielimen asettajasta ja asettamiseen liittyvästä päätöksenteosta.

Yhteistyössä laaditun suunnitelman myötä välttämätön väliaikaisvalmistelu voidaan käynnistää ja panna toimeksi nopeasti lakien astuessa voimaan. Suunnitelma ei sisällä mitään strategista tai poliittista päätöksentekoa vaativaa suunnittelua, joka kuuluu nykyjärjestäjien tehtäviin. Hyvinvointialueen poliittista linjausta edellyttävät päätökset ovat luonnollisesti tulevan aluevaltuuston päätäntävaltaa.

On myös huomattava, että päätökset väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta tehdään lakiesityksen mukaisten toimijoiden toimesta myöhemmässä vaiheessa, väliaikaisen valmistelutoimielimen asettajan näin pyytäessä.

Suunnittelutyö toteutetaan valmistelutyöryhmän toimesta. Valmisteluryhmän jäsenistöllä tulisi olla riittävä asiantuntemus yllä kuvatuista väliaikaisvalmisteluun liittyvistä tehtävistä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta. Kanta-Hämeen sote-rakennemuutoksen valmistelua tukevasta hankkeesta voidaan tukea työskentelyä, joten valmistelusta ei esitetyssä laajuudessa synny kunnille ja kuntayhtymille ylimääräisiä kustannuksia.

Esivalmisteluvaiheen työskentelyn ohjausmalli

Esivalmisteluvaiheen työstä vastaavat valmistelutyöryhmän jäsenet. Valmistelutyöryhmän jäsenet vievät säännöllisesti suunnittelutyön käsiteltäväkseen edustamaansa organisaatioon.

Lisäksi valmistelutyöryhmä vie valmistellun aineiston säännönmukaisesti käsiteltäväksi kunnanjohtajakokouksiin. Pelastustoimen osalta valmistelutyö esitellään kunnanjohtajakokouksessa, joka toimii pelastustoimen neuvottelukuntana. Kanta-Hämeen sote-valtionapuhankkeiden poliittinen seurantaryhmä toimii valmistelutyön poliittisena seurantaryhmänä ennen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamista. Kuntavaalien jälkeen poliittisen seurantaryhmän kokoonpano päivitetään.

Tarvittava päätöksenteko esivalmistelun käynnistämiseksi

Kanta-Hämeen alueen hyvinvointialueen esivalmisteluvaiheen tehtävien toteuttamista varten Hämeen liitto pyytää alueen kuntia ja sote-kuntayhtymiä

1) osaltaan päättämään edellä esitetyn esivalmistelun käynnistämisestä samalla hyväksyen esitetyn esivalmisteluvaiheen työskentelyn ohjausmallin sekä

2) nimeämään edellä kuvattujen esivalmisteluvaiheen tehtävien toteuttamiseksi alueelliseen valmistelutyöryhmään jäsenen sekä jäsenelle varajäsenen. Jäsenistöllä tulisi olla riittävä asiantuntemus väliaikaisvalmisteluun liittyvistä tehtävistä. Kunnat ja kuntayhtymät voivat nimetä edustajansa myös useamman organisaation yhteisenä.

Hämeen liitto pyytää kuntia ja kuntayhtymiä tekemään päätöksen ja toimittamaan kuntien ja kuntayhtymien päätökset tiedoksi Hämeen liiton kirjaamoon osoitteeseen hameenliitto@hame.fi 15.3.2021 mennessä.

Lisätietoja: projektipäällikkö Niina Haake p. 040 8696436, niina.haake(at)hame.fi”

Hämeen liiton kirje on oheisaineistona.

Uuden lainsäädännön voimaantulo on vielä epävarmaa. Kaupungin edun arvioidaan kuitenkin puoltavan sen osallistumista uuteen lainsäädäntöön perustuvien toimenpiteiden valmisteluun samoin kuin edellisellä kerralla pyrittäessä uudistamaan sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

1. hyväksyy kaupungin osalta edellä tarkoitetun esivalmistelun käynnistämisen ja esitetyn esivalmisteluvaiheen työskentelyn ohjausmallin

2. nimeää edellä kuvattujen esivalmisteluvaiheen tehtävien toteuttamiseksi alueelliseen valmistelutyöryhmään jäseneksi kaupunginjohtaja Jari Kesäniemen ja hänen varajäsenekseen kaupungin uuden talousjohtajan Timo Finningin siitä alkaen, kun hän aloittaa työskentelyn kaupungin palveluksessa.

Käsittely

Keskustelun kuluessa jäsen Johanna Häggman ehdotti kaupunginjohtajan ehdotuksesta poiketen, että kaupunginhallitus nimeää valmistelutyöryhmään jäseneksi kaupungin uuden talousjohtajan Timo Finningin ja hänen varajäsenekseen kaupunginjohtaja Jari Kesäniemen. Jäsen Tapio Virtanen kannatti Häggmanin ehdotusta.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen joutuvan äänestämään Häggmanin ehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Puheenjohtajan esityksestä äänestys päätettiin toimittaa nimenhuutoäänestyksenä. Äänestyksessä kaupunginjohtajan ehdotuksen kannalla olivat puheenjohtaja Kaisa Lepola, jäsenet Jouko Haonperä, Ilkka Joenpalo, Sami Mattila, Minna Penttilä, Tarja Rajahalme-Tahvanainen ja Matti Uutela sekä varajäsen Lotta Saarenmaa. Jäsen Johanna Häggmanin ehdotuksen kannalla olivat hänen lisäksi jäsenet Timo Norri ja Tapio Virtanen. Äänestyksen tuloksena puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen äänin 8 - 3 hyväksyneen kaupunginjohtajan ehdotuksen eli hylänneen Häggmanin ehdotuksen.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan ehdotuksen.

KH 17.05.2021 § 158

Valmistelija Kaupunginsihteeri

Eduskunta käsittelee edelleen hallituksen esitystä, joka koskee hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaa lainsäädäntöä.

Lakiehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettaisiin mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Ensimmäiset aluevaalit toimitettaisiin muualla paitsi Helsingissä ehdotuksen mukaan 23.1.2022. Ensi vaiheessa hyvinvointialueiden väliaikaishallinto ja aluevaalien jälkeen valittujen aluevaltuustojen toiminnan käynnistymisen jälkeen hyvinvointialueet valmistelevat toiminnan organisoinnin sekä henkilöstö- ja omaisuussiirrot yhdessä kuntien ja kuntayhtymien kanssa siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen sekä muiden erikseen säädettävien palvelujen ja tehtävien järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta.

Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan porrastetusti. Osa tulisi voimaan vuoden 2021 heinäkuun alusta ja osa vuoden 2022 maaliskuun alusta uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Viimeiset tulisivat voimaan vuoden 2023 alusta. Esitykseen liittyisi myös siirtymäaikoja. Uudistuksen voimaantulon tarkoitus tulla vuoden 2021 heinäkuun alusta. Lisäksi hyvinvointialueesta annettavaa lakia sovellettaisiin osittain jo heti hyvinvointialueiden toimintaan.

Eduskunnan käsittelyssä olevan uudistuksen voimaantulon mukaan kaikkien väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamiseen osallistuvien ei ole tarpeen saada edustajaansa toimielimeen. Jos alueella ei sovi väliaikaishallinnosta kahden kuukauden kuluessa lakien voimaantulosta, valtioneuvosto asettaa valmistelutoimielimen valtiovarainministeriön esityksestä. Ellei muuta sovita, valmistelutoimielimen kokoonpano on laissa säädetyn

vähimmäiskoon suuruinen. Valtioneuvoston asettaessa valmistelutoimielimen hallinnon tuesta vastaa alueen suurin sairaanhoitopiiri.

Valmistelutoimielimen asettaminen Kanta-Hämeen maakunnan kaupunkien, kuntien ja kuntayhtymien omin päätöksin edellyttää niiden kaikkien yksimielistä päätöstä. Yksimielisyys koskee kokoonpanoa ja toimielimen asettajaa. Kanta-Hämeessä sellaiseksi on ajateltu Hämeen liitto.

Toimielimen asettaminen mahdollistaa valtion toimeenpanorahoituksen. Ellei yksimielistä päätöstä saavuteta, valtioneuvosto asettaa ilmeisesti vähimmäiskoon mukaisen valmistelutoimielimen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua lain voimaantulosta. Toimielimen asettamisen viivästymisen on arvioitu aiheuttavan valmistelutoimille kovan kiireen. Vähimmäiskoko tarkoittaisi, että kunnista sekä perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueista olisi yhteensä seitsemän jäsentä, sairaanhoitopiiristä kaksi jäsentä, erityishuoltopiiristä jäsen ja alueen pelastustoimesta jäsen. Jäseniä olisi yhteensä 11. Lisäksi kaikilla olisi varajäsen.

Hyvinvointialueista annettavassa laissa tarkoitetut hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä pyritään perustamaan vuoden 2021 heinäkuun alusta. Tämän jälkeen vuoden 2022 alkuun asti hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttäisi aloitusvaiheessa laissa tarkoitettu väliaikainen valmistelutoimielin ja vuoden 2022 maaliskuun alusta alkaen vaaleilla valittu aluevaltuusto. Hyvinvointialueen kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen on sovittava välittömästi lain voimaan tultua väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaa valmistelutoimielimen.

Hämeen liitto on 19.4.2021 päättänyt voivansa toimia valmistelutoimielimen asettajana ja hallinnollisen tuen antajana, jos näin maakunnassa halutaan. Se toivoo hallinnollisen tuen antajalla olevan puhe- ja läsnäolo-oikeus valmistelutoimielimen kokouksissa.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen erityisinä tehtävinä ovat voimaantulon mukaan:

1. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle, selvittää hyvinvointialueille siirtyvä henkilöstö ja valmistella aluevaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi
2. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle osallistua hyvinvointialueille siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen

3. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle osallistua hyvinvointialueille siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen

4. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueille osallistua hyvinvointialueille siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien ja ratkaisujen selvittämiseen

5. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle valmistella hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämistä; esimerkiksi ehdotus hyvinvointialueen hallintosäännöksi, johtamisjärjestelmäksi sekä tuotantoja yhteistyörakenteiksi

6. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy maakunnalle päättää hyvinvointialueen vuoden 2022 talousarviosta

7. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle osallistua ensimmäisten aluevaalien järjestämiseen; esimerkiksi aluevaalilautakunnan asettamisen valmistelu

8. yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle valmistella muut hyvinvointialueiden toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat.

Tehtäväluettelo ei ole tyhjentävä. Tarkoituksena on, että väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ovat luonteeltaan hyvinvointialueen hallinnon ja toiminnan valmistelutehtäviä tai siihen välittömästi liittyviä tehtäviä. Valmistelutoimielimen jäsenet on valittava voimaanpanolain mukaisten organisaatioiden viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa hallinnosta ja toiminnasta.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenen on tarvittaessa osallistuttava voimaanpanolain mukaisten tehtävien valmisteluun omalla asiantuntemuksellaan. Valmistelutoimielimeen valitut pysyvät virkasuhteessa edellä tarkoitettuihin organisaatioihin ja heidät vapautetaan varsinaisista tehtävistä siten, että he voivat toimia valmistelutoimielimessä. Heidän työnantajavelvoitteistaan vastaavat tänä aikana kuitenkin ne organisaatiot, joihin he ovat virkasuhteessa.

Toimielimen jäsenet käyttävät toimielimessä itsenäisesti toimivaltaansa, eivätkä he ole tässä tehtävässä työnantajansa edunvalvoja, vaan vastaavat hyvinvointialueen perustamisen täytäntöönpanosta ja yleisestä edusta.

Hämeen liiton maakuntahallitus on valmisteluryhmän esityksestä päättänyt pyytää Kanta-Hämeen voimaanpanolain mukaisia tahoja

päättämään väliaikaisen valmistelutoimielimen
asettajaorganisaatiosta ja väliaikaisen valmistelutoimielimen
kokoonpanosta sekä nimeämään toimielimen jäsenet.

Valmisteluryhmä päätti kokouksessa 7.5.2021 esittää 13-jäsenen ja
varajäsenen suuruisen valmistelutoimielimen kokoonpanoksi
seuraavaa:

- Hämeenlinnalla kaksi jäsentä ja varajäsentä
- Janakkalalla jäsen ja Hattulalla varajäsen
- Riihimäellä jäsen ja Lopella varajäsen
- Hausjärvellä jäsen ja Riihimäellä varajäsen
- Forssalla jäsen ja varajäsen
- Jokioisilla jäsen ja Tammelalla varajäsen
- Humppilalla ja Ypäjällä yhteensä jäsen ja varajäsen kuntien so-
piman mukaisesti
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirillä kaksi jäsentä ja varajäsentä
- Kanta-Hämeen pelastuslaitoksella jäsen ja varajäsen
- Eteva-erityishuoltopiirillä jäsen ja varajäsen
- Riihimäen seudun terveydenhuollon kuntayhtymällä jäsen ja
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymällä varajäsen

Esityksen mukaan kaikilla kunnilla on joko varsinainen jäsenyys tai
varajäsenyys. Paikkajaon kunkin seudun kunnat neuvottelevat
keskenään.

Varajäsenillä on kokouksissa läsnä- ja puheoikeus myös varsinaisen
jäsenen osallistuessa kokoukseen. Lisäksi henkilöstöllä on kolme
edustajaa ja varaedustajaa puhe- ja läsnäolo-oikeuksin. Lisäksi
hallinnollista tukea antavan viranomaisen eli Hämeen liiton edustaja
on kokouksissa asiantuntijajäsenenä.

Valmisteluryhmä esitti väliaikaisen valmistelutoimielimen asettavan
väliaikaisvalmistelulle poliittisen seurantaryhmän.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettaminen edellyttää edellä
todetun mukaisesti kokoonpanoa ja asettajaa koskevia yksimielisiä
päätöksiä.

Valtio rahoittaa asetetun väliaikaisen toimielimen toiminnan. Ellei
toimielintä aseteta, rahoitus ei kata kaikkia kustannuksia.

Valmisteluryhmä pyytää kaikkia kuntia neuvottelemaan seutujen
kuntien paikkajaon keskenään sekä ilmoittamaan neuvottelunsa
tulokset ja toimielimeen nimettävät jäsenet Hämeen liitolle.
Valmistelutoimielimen kokoonpanossa otetaan huomioon tasa-
arvolaki.

Toimielimen toimikauden aikana voi tulla jäsenten vaihdoksia.
Uuden jäsenen tulee täyttää asettamispäätöksen kriteerit.

Hämeen liitto pyytää Kanta-Hämeen tulevan hyvinvointialueen voimaantulolain mukaisia tahoja eli kaupunkeja, kuntia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiä

- päättämään väliaikaisen valmistelutoimielimen asettajaorganisaatioksi Hämeen liiton
- hyväksymään väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanon
- nimeämään toimielimen jäsenistön omalta osaltaan tasa-arvolaki huomioon ottaen.

Päätökset pyydetään toimittamaan Hämeen liitolle viimeistään 20.5.2021 ehdollisina siten, että ne tulevat voimaan hallituksen esityksen (HE 241/2020 vp) mukaisen voimaantulolain tullessa voimaan ja ovat voimassa enintään 31.12.2021 saakka, mikäli lakien voimaantulo viivästyy.

Neuvotteluissa muiden kuin Forssan seudun kuntien edustajat ovat olleet valmisteluryhmän ehdottaman valmistelutoimielimen kokoonpanon kannalla.

Neuvotteluissa ehdotettu kokoonpano antaisi kaupungille ja seudun kunnille laajan edustuksen verrattuna valtioneuvoston päättämään kokoonpanoon. Neuvotteluissa ehdotettuun kokoonpanoon sisältyvä varajäsenten oikeus osallistua kokouksiin ja käyttää puheenvuoroja varsinaisten jäsenten ohella tekisi tästä kokoonpanosta kaikille olennaisesti lakisääteistä kokoonpanoa paremman.

Neuvottelussa ehdotetussa kokoonpanossa ei ole olennaista, onko kunta valmistelutoimielimen jäsen vai varajäsen. Varajäsentenkin mukanaolo kokouksissa takaisi kaikille kunnille mahdollisuuden esittää niille tärkeitä näkökohdat kokouksessa ilman välikäsiä. Valmistelutoimielimen olisi perusteltua pyrkiä päätöksenteossaan mahdollisimman laajaan yksimielisyyteen. Toimielimen velvollisuus olisi pyrkiä ottamaan niin varsinaisten jäsenten kuin varajäsentenkin perustellut näkökannat päätöksenteossa huomioon. Tarvittaessa kokouksen varsinaisten jäsenten olisi huolehdittava varajäsenten ehdotusten tuomisesta päätöksentekoon. Siinä kaupunki ja seudun kunnat tekisivät yhteistyötä.

Kaupunkien, kuntien ja kuntayhtymien yhtäpitävien päätösten perusteella alkava valmistelutoimielimen toimikausi olisi valtioneuvoston päätökseen perustuvaa toimikautta pidempi. Lisäaika mahdollistaisi asioiden laajan valmistelun ja parantaisi valmistelun laatua.

Asiaa arvioitaessa on syytä huomata edellä oleva luonnehdinta, että toimielimen jäsenet käyttävät toimielimessä itsenäisesti toimivaltaansa eivätkä ole tässä tehtävässä työnantajansa edunvalvojia vaan vastaavat hyvinvointialueen perustamisen täytäntöönpanosta ja yleisestä edusta.

Valmisteluryhmässä linjattu valmistelutoimielimen kokoonpano olisi edellä selostetuin perustein Forssan kaupungin ja seudun kuntien yhteinen etu. Sen toteutumista ei pitäisi vaarantaa, vaan se tulisi

hyväksyä. Jäsenet tulisi nimetä valmisteluryhmän esityksen mukaisesti. Mahdolliset päinvastaiset näkökannat perustunevat erehdykseen tai väärinkäsitykseen.

Kaupunginhallituksen on kaupungin edun mukaista viipymättä kaupungin puolesta hyväksyä valmistelutoimielimen kokoonpano valmisteluryhmän esityksen mukaisena sekä nimetä valmistelutoimielimeen jäsen ja varajäsen. Myönteisen kannanoton perusteella kaupungin edustajat voisivat tarvittaessa neuvotella seudun kuntien edustajien kanssa siitä, miten kaupungin ja kuntien yhteinen etu voi toteutua asiassa. Yhteinen etu on, että valmistelutoimielimen kokoonpano on valmisteluryhmän ehdotuksen mukainen ja että valmistelutoimielimen toiminta alkaa mahdollisimman pian.

Hämeen liitto odottaa saavansa kaupungin kannanoton tietoonsa viimeistään torstaina 20.5.2021, joten asia tulisi saada ratkaistuksi tässä kokouksessa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus kaupungin puolesta

1. päättää Hämeen liiton toimivan väliaikaisen valmistelutoimielimen asettajaorganisaationa

2. hyväksyy väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanon valmisteluryhmän esityksen mukaisena

3. nimeää väliaikaisen valmistelutoimielimen jäseneksi kaupunginjohtaja Jari Kesäniemen ja hänen varaedustajakseen talousjohtaja Timo Finningin

4. määrää edellä olevat päätöksensä tulemaan voimaan hallituksen esityksen (HE 241/2020 vp) mukaisen hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevan lainsäädännön voimaantulon tullessa voimaan ja tämän määräyksen olemaan voimassa enintään 31.12.2021 saakka, mikäli lain voimaantulo viivästyy.

Käsittely

Keskustelun kuluessa varajäsen Sirkka-Liisa Anttila ehdotti kaupunginjohtajan ehdotuksesta poiketen, että valmistelutoimielimen kokoonpanon valmistelua jatketaan viemällä asia seutuneuvostoon keskusteltavaksi ja hakemalla seudullisesti yhteinen ehdotus valmistelutoimielimen varsinaisen jäsenyyden saamiseksi kaikille seudun kunnille ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymälle.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen joutuvan äänestämään Anttilan ehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Puheenjohtajan esityksestä äänestys päätettiin toimittaa nimenhuutoäänestyksenä. Äänestyksessä kaupunginjohtajan ehdotuksen kannalla olivat puheenjohtaja Kaisa Lepola sekä jäsenet Jouko Haonperä, Ilkka Joenpalo, Jaana Lähteenkorva, Minna Penttilä, Tarja Rajahalme-Tahvanainen ja Matti

Uutela. Varajäsen Sirkka-Liisa Anttilan ehdotuksen kannalla olivat hänen lisäksi jäsenet Sami Mattila, Timo Norri ja Tapio Virtanen. Äänestyksen tuloksena puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen äänin 7 - 4 hyväksyneen kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Varajäsen Sirkka-Liisa Anttila ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteensä. Sen perustelut ovat seuraavat:

Hyvinvointialueen rakentamisen kivijalkaa ollaan valmistelemaan VATEN toimesta. Tämän kivijalan rakentamisessa erittäin tärkeää on kaikkien seudun kuntien ja HYKYN olla samalla viivalla varsinaisena jäsenenä yhdessä rakentamassa hyvinvointialueen toimintaa. VATE valmistelee kaiken muun valmiiksi paitsi ei hyvinvointialueen palveluverkkoa.

Tästä syystä ehdotimme tämän asian valmistelun jatkamista vielä seudullisesti aivan kuten VATEN valmistelun ohjeissa on esitetty. Nyt seudullista valmistelua ei ole tehty vaan Forssan kaupunki on Hämeenlinnan ja maakuntaliiton kanssa vetämässä ns. välistä.

Seudullinen yhteistoiminta on erittäin tärkeää hyvinvointialueen rakentamisessa turvataksemme seudullemme korkeatasoiset SOTE-palvelut jatkossakin. Siksi seudun viiden kunnan yhteisen tahtotilan rakentamiseen pitää jatkossa panostaa yhdessä. Tarvitaan luottamuksen rakentajia seutumme yhteisen tahtotilan löytämiseksi.

VATEN rakentamiseen on aikaa. Jos heinäkuun alussa laki tulee voimaan, on siitä alkaen 2 kk aikaa rakentaa yhteistyöllä VATEA.

KH 07.06.2021 § 191

Valmistelija

kaupunginsihteeri

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen valmisteluryhmä käsitteli väliaikaisen valmisteluvaiheen kokoonpanoa kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen uudelleen kokouksessa 28.5.2021 ja laati kokoonpanoksi uuden esityksen. Uuden esityksen mukaan valmisteluelimessä on 18 varsinaista jäsentä. Kullakin jäsenellä on varajäsen. Varsinainen jäsen ja varajäsen edustavat samaa organisaatiota. Hämeenlinnan kaupunki ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri nimeävät toimielimeen kaksi jäsentä. Muut nimeävät yhden jäsenen. Jäsenen ja varajäsenen nimeävät seuraavat:

Hämeenlinna, Hattula, Janakkala, Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, Tammela, Humppila, Ypäjä, Forssa, Jokioinen, Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri, Kanta-Hämeen pelastuslaitos, Erytishuoltopiiri Eteva, Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä.

Varajäsen voi osallistua kokoukseen, kun varsinainen jäsen ei osallistu siihen. Henkilöstöllä on kokouksissa kolme edustajaa läsnäolo- ja puheoikeuksin. Kokouksissa on myös hallinnollista tukea antavan viranomaisen edustaja asiantuntijajäsenenä.

Valmistelutoimielimen jäsenet ovat sivutoimisia ja käyttävät tehtävän hoitoon arviolta päivän tai kaksi kuukaudessa.

Väliaikainen valmistelutoimielin asettaa tuekseen työvaliokunnan. Siihen kuuluvat valmistelutoimielimen puheenjohtaja ja kolme varapuheenjohtajaa. Valmistelutoimielin vahvistaa työvaliokunnan tehtävät ja vastuut.

Valmisteluryhmä esittää, että väliaikainen valmistelutoimielin asettaa poliittisen seurantaryhmän seuraamaan väliaikaisvalmistelua. Hyvinvointialueen palvelukseen palkataan muutosjohtaja sekä tarvittava valmistelusihteeristö hoitamaan valmistelutehtäviä.

Hämeen liiton kirjeessä todetaan, että valtioneuvoston tekemä valmistelutoimielimen asettamispäätös olisi Kanta-Hämeen tyyppisille maakunnille ongelmallinen. Kanta-Hämeessä on toteutettava lyhyessä ajassa kuntien ja kuntayhtymien täysimittainen sulautuminen sekä luotava edellytykset järjestämisvastuun siirrolle kunnilta tai kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle. Sulautumisen toteutus ei kestäisi kuukausien viivytystä.

Hämeen liito on 31.5.2021 pyytänyt jäsenkuntia, sote-kuntayhtymiä ja pelastuslaitosta päättämään väliaikaisen valmistelutoimielimen asettajaorganisaatiosta ja toimielimen kokoonpanosta sekä nimeämään omalta osaltaan toimielimen jäsenet. Päätökset tulisivat voimaan voimaantulon tullessa voimaan ja olisivat voimassa enintään vuoden 2021 loppuun asti, mikäli lakien hyväksyminen viivästyy. Hämeen liitto pyytää päätökset viimeistään 28.6.2021. Pyyntö on oheisaineistona.

Pyyntö on valmistelutoimielimen kokoonpanoa lukuun ottamatta samalainen kuin se, jonka perusteella kaupunginhallitus käsitteli asiaa kokouksessa 17.5.2021 (158 §). Kaupunginhallituksen ehdotetaan muuttavan päätöksensä vastaamaan valmisteluryhmän esittämää uutta kokoonpanoa. Muilta osin päätös on ajan tasalla.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kesäniemi Jari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

1. muuttaen kokouksessa 17.5.2021 (158 §) tehtyä päätöstä hyväksyy väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanon valmisteluryhmän 28.5.2021 tekemän ja edellä selostetun esityksen mukaisena

2. pysyttää kokouksessa 17.5.2021 (158 §) tehdyn päätöksen muilta osin voimassa.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

Ptk tark.